Examenul national de bacalaureat 2021 Proba E. d) Chimie organică

Testul 9

• Toate subjectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.

• Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I (40 de puncte)

Subjectul A.

Itemii de la 1 la 10 se referă la compusi organici ale căror formulele de structură, notate cu litere de la (A) la (F), sunt prezentate mai jos:

(A)
$$(B)$$
 $H_3C-CH-CH-COOH$ (C) $H_2C-COOH$ (D) $H_2C=CH-CH_2-CH_3$ (E) $H_3C-CH=CH-CH_3$ (E) $H_3C-COOH$

Pentru fiecare item, notați pe foaia de examen numărul de ordine al itemului însoțit de litera corespunzătoare

răspunsului corect. Fiecare item are un singur răspuns corect. 1. Sunt compusi organici ce contin în moleculă o grupă functională cu caracter acid:

a. (A), (C) și (F); **c.** (B), (C) si (E); **b.** (A), (D) si (F); **d.** (B), (C) si (F). 2. Este adevărat că: a. (A) este un omolog inferior al benzenului; c. (C) este un hidroxiacid; b. (B) si (F) fac parte din aceeasi clasă de compusi; d. (D) si (E) sunt omologi.

3. Izomerul de catenă al hidrocarburii (D) sau (E) contine în moleculă doi atomi de carbon: a. cuaternar; c. secundar; **b.** primar: d. tertiar.

4. Referitor la un amestec al compusilor (A) si (E), aflat în conditii standard, este adevărat că:

a. este gazos și eterogen; c. este lichid și eterogen; **b.** este gazos si omogen; d. este lichid și omogen.

5. Există sub forma unei perechi de enantiomeri:

a. (A); **c.** (C); **d.** (F). **b.** (B);

6. Compusul cu 8 perechi de electroni neparticipanti la legături chimice în moleculă, este:

c. (D); a. (B): **b.** (C): **d.** (E).

7. Este fals că:

 a. (A) este o hidrocarbură aromatică; c. (D) și (E) au același număr de atomi în moleculă;

b. (B) si (F) au caracter amfoter; d. (D) se obtine majoritar la deshidratarea 2-butanolului.

8. Pot fi identificati prin barbotare într-o solutie de brom, compusii: **c.** (D) si (E); **a.** (A) si (D);

b. (C) și (E); **d.** (D) și (F).

9. Au aceeași formulă procentuală:

a. (A) si (B); **c.** (D) si (E); **b.** (B) si (C); d. (D) și (F).

10. Contin aceeasi masă de hidrogen:

a. 9,2 g de compus (A) si 0,2 mol de compus (C); c. 0,1 mol de compus (C) și 5,6 g compus (D); **b.** 3,6 g de compus (C) și 0,1 mol de compus (D); d. 0,2 mol de compus (D) și 5,6 g compus (E).

30 de puncte

Subjectul B.

Citiţi următoarele enunţuri. Dacă apreciaţi că enunţul este adevărat scrieţi, pe foaia de examen, numărul de ordine al enunţului şi litera A. Dacă apreciaţi că enunţul este fals scrieţi, pe foaia de examen, numărul de ordine al enunţului şi litera F.

- 1. Compusii organici care au aceeasi formulă moleculară, dar structuri diferite, sunt omologi.
- **2.** *n*-Heptanul și 2,2,4-trimetilpentanul formează un amestec eterogen.
- 3. Prin adiția apei la etină se formează un compus cu grupă funcțională divalentă.
- 4. Săpunurile micșorează tensiunea superficială a apei.
- **5.** Acetatul de vinil este un monomer utilizat pentru obținerea adezivilor.

10 puncte

SUBIECTUL al II-lea

(25 de puncte)

Subjectul C.

- **1.** O alchină (A) reacționează cu hidrogenul, în prezenţa nichelului. Se formează o hidrocarbură (B) care are în moleculă 17 atomi, iar în catenă numai atomi de carbon primar şi secundar.
 - a. Determinați formula moleculară a hidrocarburii (B).

b. Scrieti formula de structură a hidrocarburii (B).

4 puncte

- 2. Scrieţi ecuaţiile reacţiilor de obţinere a 2-clorotoluenului şi 2,4-diclorotoluenului, din toluen şi clor, în prezenţa clorurii de fier(III). Utilizaţi formule de structură pentru compuşii organici.
- **3.** O probă de toluen reacţionează cu clorul, în prezența clorurii de fier(III). În proces s-au introdus 4600 kg de toluen și 1120 m³ de clor, măsuraţi în condiţii normale de temperatură şi de presiune. Știind că 70% din volumul de clor s-a transformat în 2-clorotoluen, restul în 2,4-diclorotoluen, determinaţi cantitatea de toluen rămasă nereacţionată, exprimată în kilomoli. **4 puncte**
- 4. Scrieți ecuația reacției de ardere a acetilenei.

2 puncte

5. Notați o utilizare a acetilenei bazată pe efectul termic al reacției de ardere a acesteia.

1 punct

Subjectul D.

- **1. a.** O alchenă reacționează cu 0,1 mol de clor și formează 12,7 g de compus (A). Determinați formula moleculară a compusului (A).
 - b. Scrieți formula de structură a compusului (A), știind că are în moleculă doi atomi de carbon asimetric.

5 puncte

2. Scrieţi ecuaţiile reacţiilor din schema de transformări, unde (A) este cea mai simplă hidrocarbură aromatică, (D) este o arenă care sublimează, iar compusul (E) este 1,5-disubstituit. Utilizaţi formule de structură pentru compuşii organici.

(I) A + 3HNO₃ $\xrightarrow{\text{H}_2\text{SO}_4}$ B + 3H₂O

(II) D + 2HNO₃ $\xrightarrow{\text{H}_2\text{SO}_4}$ E + 2H₂O.

4 puncte

3. Notați o proprietate fizică a benzenului, în condiții standard.

1 punct

3. Notați o proprietate fizica a benzenului, în condiții standard. SUBIECTUL al III-lea

(25 de puncte)

Subjectul E.

- 1. a. Scrieti ecuatia reactiei dintre acidul etanoic si oxidul de calciu.
- **b.** O probă de 18 g acid etanoic reacţionează cu oxidul de calciu. Considerând că acidul etanoic se consumă integral, determinați masa compusului organic rezultat din reacţie, exprimată în grame. **4 puncte**
- 2. a. Metanolul poate fi utilizat drept combustibil deoarece are putere calorică mare. Scrieți ecuația reacției de ardere a metanolului.
- **b.** Puterea calorică a metanolului este 22300 kJ/kg. Determinați căldura degajată la arderea a 3 mol de metanol, exprimată în kilojouli. *4 puncte*
- 3. Etanolul se dizolvă în apă în orice proporție. Explicați solubilitatea etanolului în apă, având în vedere o particularitate de structură a acestuia.
- 4. Un detergent anionic cu formula de structură:

are raportul dintre numărul atomilor de carbon secundar și numărul atomilor de carbon terțiar 2 : 1. Determinați numărul atomilor de hidrogen din formula de structură a detergentului. **3 puncte**

5. Notați două utilizări ale grăsimilor.

2 puncte

Subjectul F.

1. Scrieți ecuația reacției de hidroliză totală a valil-glicil-glicinei.

2 puncte

2. Se hidrolizează total 0,8 mol de valil-glicină. Determinați masa de glicină, exprimată în grame, care se formează în urma hidrolizei totale a tripeptidei. **2 puncte**

3. a. Scrieți ecuația reacției de condensare a α -D-glucopiranozei cu β -D-fructofuranoza pentru obținerea zaharozei. Utilizați formule de structură Haworth.

Ministerul Educaţiei Centrul Naţional de Politici şi Evaluare în Educaţie

b. Determinați masa de zaharoză, exprimată în grame, care se obține din 0,2 mol de α-glucopiranoză în reacție cu 0,15 mol de β-fructofuranoză.
6 puncte

Mase atomice: H- 1; C- 12; N- 14; O- 16; Cl- 35,5; Ca- 40. Volumul molar (condiții normale): V = 22,4 L mol⁻¹.